

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Kommuner og fylkeskommuner

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1287-4

27. juni 2022

Rundskriv H-4/22 Kommuneproposisjonen 2023 og Revidert nasjonalbudsjett 2022

Dette rundskrivet orienterer om Stortingets behandling av Kommuneproposisjonen 2023 (Prop. 110 S (2021-2022)), jf. Innstilling 460 S (2021-2022). Samtidig med Kommuneproposisjonen 2023 la regjeringen fram Revidert nasjonalbudsjett 2022; Meld. St. 2 (2021-2022) og Prop. 115 S (2021-2022), jf. Innstilling 450 S (2021-2022) fra finanskomiteen.

1. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2023

1.1 Hovedtrekkene i det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2023 er følgende:

- Det legges opp til realvekst i de frie inntektene til kommunesektoren på mellom 1,8 og 2,3 mrd. kroner.
- Kommunene får 2/3 av veksten i de frie inntektene.
- Fylkeskommunene får 1/3 av veksten i de frie inntektene.
- Stortinget vedtok en samlet skjønnsramme på 1 332 mill. kroner, i tråd med framlegget i Kommuneproposisjonen 2023.

Inntektsveksten som er varslet i Kommuneproposisjonen er regnet fra anslått inntektsnivå i 2022 i revidert nasjonalbudsjett 2022, med fratrukk for ekstraordinære og midlertidige skatteinntekter anslått til 14 mrd. kroner, se nærmere omtale under pkt. 2.1. Midlertidige tiltak, slik som koronatiltakene, er også korrigert ut av veksten.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Hina Ilyas
22 24 72 63

1.2 Ressurskrevende tjenester – styrking av tilleggskompensasjon

Tilleggskompensasjonen som gis til mindre kommuner med spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester, økes med 25 mill. kroner i 2023. Økningen finansieres med en tilsvarende reduksjon av kommunenes rammetilskudd, ved at innbyggertilskuddet reduseres med et likt beløp per innbygger. Bevilgningen på kap. 575, post 61 vil etter dette utgjøre 80 mill. kroner.

2. Revidert nasjonalbudsjett 2022

2.1 Ekstraordinære skatteinntekter og trekk i innbyggertilskuddet for kommunene og for fylkeskommunene

I revidert nasjonalbudsjett for 2022 er anslag på skatt på inntekt og formue i 2022 oppjustert med 21 mrd. kroner sammenliknet med saldert budsjett 2022. Oppjusteringen skyldes dels en oppjustering av anslagene for lønns- og sysselsettingsvekst, dels at økte utbytter til personlige skattytere i 2021 innebærer økte skatteinntekter i 2022. I anslaget på kommunesektorens inntekter i 2022 legges det til grunn at skattene øker med 14 mrd. kroner som følge av det sistnevnte. Den totale økningen i skatteanslaget på 21 mrd. kroner fordeler seg med 17,4 mrd. kroner på kommunene og 3,6 mrd. kroner på fylkeskommunene.

Det er vedtatt at en del av merinntektene fra tilpasningen til endret utbytteskatt på 14 mrd. kroner skal tilfalle staten. Kommunesektoren får beholde om lag 1,9 mrd. av disse midlene som en engangsinntekt i 2022, mens knapt 12,1 mrd. tilfaller staten. Trekket på 12,1 mrd. kroner fordeler seg med om lag 9,7 mrd. kroner i kommunenes rammetilskudd, og 2,4 mrd. kroner i fylkeskommunenes rammetilskudd. Dette betyr at kommunene får beholde anslagsvis 1,7 mrd. kroner av merskatteveksten på 14 mrd. kroner, mens fylkeskommunene får beholde 0,2 mrd. kroner.

Kommuner som har høye utbytter i skattegrunnlaget, får også størst gevinst av merskatteveksten. Det er betydelige forskjeller mellom kommunene. For å redusere fordelingsvirkningene, er det vedtatt at trekket på 9,7 mrd. kroner i innbyggertilskuddet gjøres som en kombinasjon av et likt trekk per innbygger og et trekk etter antatt fordeling av merinntekt fra utbytteskatten. 25 prosent av trekket fordeles etter innbyggertall, og 75 prosent av trekket fordeles etter anslått merinntekt i 2022, etter utbytter i 2021, der det er tatt hensyn til inntektsutjevningen. For fylkeskommunene trekkes hele beløpet i innbyggertilskuddet likt per innbygger.

Trekket for både kommunene og fylkeskommunene fordeles over de siste fire ordinære terminutbetalingene i 2022. 30 prosent av trekket foretas i termin 7 (juli), 30 prosent i termin 8 (september), 20 prosent i termin 9 (oktober) og 20 prosent i termin 10 (november). Samlet trekk for kommunene er vist i vedlegg 1, kolonne 5, mens samlet trekk for fylkeskommunene er vist i vedlegg 2, kolonne 5.

2.2 Beredskap for testing i kommunene (kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd)

Et sentralt element i regjeringens beredskapsplan for pandemihåndteringen er at testing, isolering, smittesporing og karantene (TISK) raskt kan reetableres. TISK har vist seg som et målrettet og viktig virkemiddel for å kontrollere smittespredning og håndtere pandemien. Rask og effektiv oppskalering av TISK vil kunne redusere behovet for å ta i bruk mer inngripende tiltak i møte med en ny smittebølge. En forutsetning for at TISK-tiltakene raskt kan skaleres opp er at kommunene opprettholder beredskap for testing og at det legges planer for hvordan kapasiteten raskt kan skaleres opp. Kommunene bør opprettholde beredskap for testing av 1 pst. av befolkningen per uke med PCR. For å kompensere kommunene for utgiftene knyttet til denne beredskapen i andre halvår 2022, økes bevilgningen på kap. 571, post 60 med 200 mill. kroner. Midlene fordeles etter innbyggertall per 1. januar 2022. Vedlegg 1, kol. 6.

2.3 Rhesusimmunisering i svangerskapskontroll (kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd)

I takstforhandlingene med Legeforeningen 2021 ble det avtalt å opprette en takst for rhesusimmunisering. Dette er en oppgave som er flyttet fra spesialisthelsetjenesten til fastlegene og jordmødrene i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Endringen ble iverksatt 1. september 2021 og ble fulgt opp i Prop. 20 S (2021–2022), jf. Innst. 83 S (2021–2022). Som følge av endringen økes bevilgningen på kap. 571, post 60 med 1,1 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 732, post 76. Midlene gis samme fordeling som midler til helsestasjons- og skolehelsetjenester på tabell C for kommunene, noe som i praksis betyr at midlene er fordelt etter innbyggere i alderen 0–19 år. Vedlegg 1, kol. 7.

2.4 Kompensasjon til kommunesektoren for kostnader til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger (kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd)

Bevilgningen på kap. 571, post 60 økes med 8 mill. kroner for å dekke en tredjedel av veksten i kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger i 2022. Dette er en oppfølging av endringer i forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger som pålegger kommuner og regionale helseforetak å betale for kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Vedlegg 1, kol. 8.

2.5 Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger – overføring til Helsedirektoratet (kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd)

5,2 mill. kroner overføres fra rammetilskuddet til kommunene til kap. 740, post 01 Helsedirektoratet. Bakgrunnen for dette er at kommunesektoren i statsbudsjettet for 2022 ble kompensert for kostnader til forvaltning og drift av enkelte tjenester på helsenorge.no som det senere er avklart at Helsedirektoratet skal faktureres for. Det gjelder tjenester som frikort,

velg behandlingssted, kunnskapsinnhold om helse og rettigheter, bytte fastlege og verktøy for mestring og folkehelse på helsenorge.no. Trekket fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Vedlegg 1, kol. 9.

2.6 Gratis ferje på trafikksvake samband (kap. 572, post 64 Skjønnstilskudd)

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2022, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), ble det satt av 30 mill. kroner på kap. 572 post 64 Skjønnstilskudd til innfasing av gratis ferje i trafikksvake samband, dvs. samband med under 100 000 passasjerer. Dette er en oppfølging av regjeringserklæringen om å innføre gratis ferjer til øyer og i trafikksvake samband. Bevilgningen økes med 53 mill. kroner, til totalt 83 mill. kroner.

Midlene er fordelt etter inntektsbortfallet ved å innføre gratis ferje på samband med under 100 000 passasjerer i 2019 og på noen delstrekninger til øyer og samfunn uten veiforbindelse til fastlandet. Fordelingen er vist i vedlegg 2, kolonne 4.

2.7 Budsjettavtale

I budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og SV er det enighet om følgende saker som berører kommunerammen:

- Kap. 571 post 60 Sosialstønad prisjusteres med 3,4 pst. fra 1. juli (71,7 mill.). Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkel for sosialhjelp. Vedlegg 1, kol. 10.
- Kap. 572 post 64 Omstillingsordning for kollektivtrafikk (500 mill.) Midlene skal fordeles etter forventet nedgang i billettinntekter ut 2022 og blir utbetalt senere i år.
- Kap. 572 post 64 Ubrukte midler kompensasjonsordning for tapte billettinntekter (-784 mill.)
- Kap. 571 post 60 Reduksjon i kommunenes rammetilskudd som følge av merinntekter (-565,5 mill.) Dette beløpet er inkludert i omtalen under pkt. 2.1

Endringene ble vedtatt ved Stortingets behandling av Prop. 115 S (2021–2022).

3. Utbetaling av rammetilskudd

Endringene i rammetilskuddet som følge av Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett for 2022 blir utbetalt sammen med termin 7 av rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene mandag 4. juli. Ev. unntak fra dette er nevnt under hver sak.

Med hilsen

Grete Lilleschulstad (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Hina Ilyas
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Statsforvaltaren i Rogaland
Statsforvaltaren i Vestland
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Statsforvalterens fellestjenester

